

ที่ พร ๐๐๑๙.๔/ว ๓๑๗

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์

เรียน พัฒนาการอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๓๐/ว ๒๗๓๓ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้หารือกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์ในสถานที่สาธารณะและสถานประกอบการ ว่าการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ละอองฝอยฟุ้งกระจายหากฉีดพ่นในประชาชนที่เข้าข่ายป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้ประชาชนทั่วไปได้

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติให้ถูกต้อง กระทรวงสาธารณสุขได้ชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรคต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณ และระยะเวลา การตกค้างในสภาพแวดล้อม รวมทั้งสารเคมีนั้นต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางศลิษา ม่วงใหม่)
พัฒนาการจังหวัดแพร่

ฝ่ายอำนวยการ
โทร. ๐-๕๔๕๑-๑๒๔๓

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๐๒.๒/๑๒๙๙

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง คำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๓๐/๕๘๐๒ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการฉีดพ่นสารเคมีแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่และเพื่อกระทรวงมหาดไทยจะได้แจ้งให้จังหวัดได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงเกี่ยวกับคำแนะนำในการใช้สารเคมีเพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรค ดังนี้

๑. ปัจจุบัน สารเคมีที่จะนำมาใช้เพื่อฆ่าเชื้อหรือทำลายเชื้อโรคในสถานที่ต่าง ๆ จะต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานของรัฐภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น คุณภาพ ความเหมาะสม และความปลอดภัยในการใช้สารเคมีชนิดใดย่อมต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค และกรมอนามัย มีความเห็นโดยสรุป ดังนี้

๑.๑ การใช้สารเคมีในการฆ่าเชื้อ เหมาะสำหรับการใช้งานบริเวณพื้นผิววัตถุ (Surface) แต่ไม่เหมาะกับการฆ่าเชื้อบริเวณผิวหนังของร่างกายโดยตรง เนื่องจากสารเคมีส่วนใหญ่มีฤทธิ์กัดกร่อน หากสัมผัสร่างกายโดยตรงอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังหรืออาจเกิดการดูดซึมเข้าสู่ร่างกายซึ่งทำให้เกิดอันตรายได้ ส่วนกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีที่อาจสัมผัสกับผิวหนังหรือร่างกายโดยตรง ควรใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มือเท่านั้น แต่หากมีความจำเป็นจะต้องใช้สารเคมีโดยการพ่น ควรเลี่ยงการพ่นใส่ร่างกายมนุษย์โดยตรง และก่อนใช้สารเคมีควรศึกษาถึงชนิดของสารเคมีที่สามารถฆ่าเชื้อสำหรับพื้นผิวที่แตกต่างกัน โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมตามที่สารเคมีนั้นได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเอกสารคำแนะนำสำหรับประชาชนในการทำความสะอาด ทำลายและฆ่าเชื้อโรคในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกรมอนามัย (https://anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=16722)

๑.๒ น้ำยาที่ใช้พ่นหรืออุโมงค์พ่นน้ำยาส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ได้รับอนุญาตหรือได้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคบนพื้นผิวหรือวัสดุ ไม่สามารถนำมาใช้กับผิวหนังหรือร่างกายมนุษย์ได้ อันจะเป็นการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีส่วนประกอบที่อาจทำให้เกิดอาการแพ้หรือระคายเคืองต่อผิวหนังและดวงตาได้ เช่นเดียวกับการฆ่าเชื้อโรคด้วยแสงรังสีอัตราไวโอเลต (UV) ซึ่งเหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในห้องและอุปกรณ์ต่าง ๆ เท่านั้น ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้

๒. คำแนะนำ...

๒. คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ และข้อควรระวังในการนำมาใช้เพื่อกำจัดเชื้อโรค

วิธีใช้	คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์	ข้อควรระวัง
การใช้สารเคมี	- เหมาะกับพื้นผิวทั่วไป แต่ไม่เหมาะที่จะใช้ฆ่าเชื้อโรคบนผิวหนังมนุษย์ - ต้องมีฉลากชัดเจนและได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเท่านั้น	- อาจทำให้เกิดการระคายเคืองบริเวณผิวหนังและดวงตา - ควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งตกค้างในสิ่งแวดล้อม
การใช้รังสี UV	สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ แต่เหมาะสำหรับอุปกรณ์ทางการแพทย์และอุปกรณ์ทางห้องปฏิบัติการ	ไม่เหมาะสำหรับการฆ่าเชื้อโรคในมนุษย์และสัตว์เลี้ยง เพราะอาจทำให้เกิดโรคมะเร็งผิวหนังได้
การอบโอโซน	โอโซนเป็นก๊าซที่มีพิษต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และยังไม่มีผลการศึกษาที่ชัดเจนว่าสามารถฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้	ต้องดำเนินการโดยบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่มีความชำนาญในการใช้วิธีนี้

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ในการใช้สารเคมีต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของสารเคมี ความเป็นพิษหรือผลกระทบต่อสุขภาพ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมกับพื้นผิว ปริมาณและระยะเวลา (Contact Time) การตกค้างในสภาพแวดล้อม รวมทั้งการได้รับอนุญาตหรือได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๓.๒ ประชาชนสามารถทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคได้ด้วยตัวเอง โดยการใช้แอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ความเข้มข้นร้อยละ ๗๐ ทำความสะอาดที่มือ หรือล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ วิธีที่ง่ายและได้ผลดีคือ การอาบน้ำ สระผม ทำความสะอาดร่างกายทันทีเมื่อกลับถึงที่พักอาศัย และให้นำเสื้อผ้าไปซักด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาซักผ้า หรือในน้ำอุณหภูมิ ๖๐ - ๙๐ องศาเซลเซียส

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภกิจ ศิริลักษณ์)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
กองกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๑๘
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๓๓๒๒